

ನೆನಪ್ಪ

ರಾಕ್ ಸ್ಟೂರ್ ಪ್ರೆಡ್ರೀ

ಬೋಹಿಮಿಯಾನ್ ರಾಪ್ಸಿಡ್..

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಇಂಗ್ಲಿಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯೂರಿ ಪಶ್ಚಿಮೀ ಸಂಗೀತ ಲೋಕವನ್ನು ಎರಡು ದಿಕ್ಕಿಗಳ ಕಾಲ ಅಳಿದ ಸ್ಟೂರ್. ಕಾಲವಾಗಿ 27 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಅವನ ಕುರಿತು ಹಾಲಿವುಡ್ ಸಿನಿಮಾ ರೂಪಿಸಿದೆ. ಇದೇ ತಿಂಗಳು ತೆರೆಕೆಂಡ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೆಲುಕು.

■ ದಿಲಾವರ್ ರಾಮದುಗ್

ತನ್ನಿಳಿನ ಅನನ್ಯ ತುಡಿತಕ್ಕೆ, ತಾನು ತಾನಾಗಿ ಬೆಳಗುವ ಕನ್ನಿನ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ತೊರೆಯಬಲ್ಲ ಭಾತಿ. ಆ ಉಮ್ಮೆದಿಗೆ ಶರಣಾದವರು ಅದು ಸೇಳದಲ್ಲಿಗೆ ಸಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಸಾಧನೆಗೊಂಡ ಹಾದಿ ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡು ಜನಮಾನಸ ಅವರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವರಳ್ಲಿ ದಾರ್ಶನಿಕರೆಯೂ ಮಿಸುಕಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಕಲೆ ನಿಜಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅಂತಶಕ್ತಿ.

ಆತ ಅಪ್ರೀತಿಮ ಕಲಾವಿದ. ಅವನಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಬಗೆಗಿನ ತೋಳಲಾಟಪ್ಪಾ ಇತ್ತು. ಅದು ಲ್ಯಾಂಗಿಕ ನಡಯ (ಸೆಕ್ವೂಲ್ ಓ ಬಿರಿಯಂಟೇಂನ್) ತಾಕಲಾಟದ್ದು. ಅವನೊಳಗೇ ನಡವ ನಿರಂತರ ಮಹಾಸೆಕ್ವೈಃ. ಸಲಂಗಿ ಭಾವಪಲ್ಲಿ ಬಿಂಜ ಬ್ರೆಸೆಕ್ವೂಲ್ ಓ ಜಿವೆಗಳಳ್ಳು ಹೆಳ್ಳಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದ ಸಂಕಟ. ಅದರಿಂದ ಹೊರಬರುವ ಯಾ ಅದರೊಂದಿಗೆ ಬದುಕುವ ವಿಶಿಕ್ತ ಮಾನಸಿಕ ಸಂದಿಗ್. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಸಂಕೀರ್ಣತೆ ಹೊಂದಿದ ಆ ಕಲಾವಿದ ವಿಶ್ವ ಕಂಡ ಅಪ್ಪಣಿ ಹಾಡುಗಾರ. ಅವನದು ಯಿತಸ್ಸು, ಸಂಘೂದ ಜೊತೆಗೆ ದುರಂತದ ಬುದುಕು. ದೇಶ-ಗಡಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಭಿನ್ನತೆಯಾಡಿ ಸಮಷಿ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಆಧುನಿಕ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ದಾರ್ಶನಿಕ ಸ್ವರ್ಥದ ಆತನ ಸಂಗೀತ ಅನನ್ಯವೇ.

* * *

1946, ಆಗಿನ ಮುಂಬ್ಯೆ ಪ್ರಾಯಂದ ಗುಜರಾತಿ ಘಾರಸೀ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಘಾರೂಹ್ಯಾ ಬಲಾಂಗಾಗೆ ಎಳೆವೆಯಂದಲೇ ಪಶ್ಚಿಮೀ ಸಂಗೀತದ ವಿಯಾಲಿ. ಮುಂಬ್ಯೆ ಸಮೀಪದ ಪಂಕಗನಿಯಲ್ಲಿ ವಿಲಾಂಯಿತಿ ಶಾಲ್ ದಿನಗಳಿಂದಲೇ 'ದ ಹೆಕ್ಕಿಕ್ಸ್' ಎನ್ನುವ ಬ್ಯಾಂಡ್ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹಾಡಿದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಮನಸ್ಸಿಗಿಯ ಹುಡುಗನಿತೆ. ತನ್ನ ಕುಟುಂಬ ಮುಂಬ್ಯೆನಿಂದ ತಾಂಜಾನಿಯಾ ಮತ್ತು ಅಳ್ಳಿನ ದಂಗೆ, ಹಿಂದೆಯ ವಾತಾವರಣಾದಿದ ದೂರವಾಗಲು ಲಂಡನ್ ಸೇರುವ ಹೊತ್ತಿಗಾಗಲೇ ಮ್ಯಾ-ಮನದ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮೀ ಸಂಗೀತದ್ದೇ

ನಾದ. ಓದಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು ಕಲಾ ವಿಭಾಗದ ಡಿಪ್ಲೋಮಾಗೆ. ಲಂಡನ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಟ್‌ಎಂಡ್ ಅಂಡ್ ಗ್ರಾಫಿಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಪದವಿ ಪಡೆದು ಬದುಕಾಗಿ ಪನೆಲ್ಲ ಭಾಕರಿ ಮಾಡಿದ. ಗೆಳತಿಯ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಹಳೆಯ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರಿದ. ಹೀಫ್‌ಎ ಏರ್‌ಪೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಲಗೇಂ ಬ್ಯಾಗ್ ಎತ್ತುವ ಹುಡುಗನಾದ. ಮುಗ್ಗು, ಅಷ್ಟೇ ಮಹಾರಾಜೆಯಂಥ ಚುರುಕುತನದ ಉಬ್ಬ ಹಳ್ಳಿನ ಯುವಕನ ನರ ನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತವೇ ಆವರಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಅಪ್ರೀತಿಮ ಪಿಯಾನೋ ವಾದಕ. ಅದರ ಯಾವ ಕೀಲಿ ಮಹಿಳೆಯನ್ನೂ ಉಳಿಸದ ಮಾತ್ರಿಕ ಬೆರಳುಗಳವು. ಅಲೆಯದ ಬ್ಯಾಂಡಾಗಳಲ್ಲ, ರಾಗ, ಭಾವದ ಎಂಥ ಉತ್ತಮ ಹಂತವನ್ನೂ ಮುಟ್ಟುಬಲ್ಲ ಆ ದನಿ ಸ್ವರ್ಪಿಕದಂತೆ ಶುದ್ಧ, ಸ್ವತ್ಸು, ಹರಿತ. ಇನ್ನು ತನ್ನದೆಯ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡಿದೇ ಬದುಕಲಾರೆ ಅನ್ನಿಸಿ ತಾನೇ ಕಾವ್ಯ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ. 'ಕ್ರೀನ್' ಎನ್ನುವ ಬ್ಯಾಂಡ್ ರೂಪಿಸಿದ. ಸಾಧಿಗಳ ಭವಿಷ್ಯ ರಾಶಿ ಬಟ್ಟೆಗಳ ಬಳಸಿ ಲೇಗೇಂ ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡ. 'ಕ್ರೀನ್' ಎಲ್ಲ ರಿಗೂ ಸುಲಭಕ್ಕೆ ನೆನಪಳ್ಳಿ ಉಳಿಯುವಂಥ ಹೆಸರು ಎನ್ನುವ ಸಭಾಬು ಹೇಳಿ ಅಧಿಕೃತ ಲಾಂಘನವಾಗಿಸಿಕೊಂಡ. ಅವನೊಳಗಿನ ದೈಹಿಕ ಮನೋಕಾಮನೆಗಳ ಭಿನ್ನ ಸ್ವರದ ಸೂಚನೆ ಸ್ಥಿರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಆಗಲೇ.

ತನ್ನಿಳಿಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕಲೆಯ ತುಡಿತ, ಮನೋಕಾಮನೆಗಳ ತಾಕಲಾಪನನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡ ಅಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ಕಾದ ಬದುಮುಖ್ಯ ಜನ್ಮ ಆ ಕ್ರಾಂತಿಕಾದಲೇ ಶುರುವಾಗಿತ್ತು. 70 ಮತ್ತು 80ರ ದಶಕದ ಪಶ್ಚಿಮೀ ಸಂಗೀತ ಲೋಕವನ್ನು ಅಕ್ಷರಣಃ ಆಳಿದ.

ವಿನಾದರೂ ಸಾಧಿಸಲೆಂದೇ ಯಾರೂ ಹುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರೊಳಗಿರುವ ತುಡಿತಗಳೇ ಸಾಧನೆಗೆ ಪ್ರೇರಣಾಸುಖವಹಣ್ಣೆ. ಅಂಥ ಪ್ರೇರಣೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಅಧ್ಯಾತ್ಮದಂಥ ಅನುಭಂಗಿ. ದರ್ಶನ. ಸಂಗೀತ ಎನ್ನುವ ಕಲೆ ಮನರಂಜನೆ. ಧ್ಯಾನ, ದರ್ಶನವೂ ಆಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಇಸಂ, ಧರ್ಮ ಕಟ್ಟಪಾಡಿಲ್ಲದೇ ತಾ